אישים באגרות הראי"ה

סר רונלד סטורס, מושל מחוז ירושלים–יפו

המושל הבריטי הראשון של ירושלים בראשית ימי המנדט · 1881–1955

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

סר רונלד הנרי אמהרסט סטורס נולד ב-19 בנובמבר 1881 בבריטניה. היה פקיד קולוניאלי בריטי בכיר, והמושל הבריטי הראשון של ירושלים בראשית ימי המנדט, ואחר כך מושל מחוז ירושלים-יפו. נפטר ב-1 בנובמבר 1955.

הרב קוק על סר רונלד סטורס

בשנת תר"פ (1920), אחרי שיחה עם סטורס ועם מומחה העתיקות בעניין הכותל המערבי (ראו בפרשת הכותל המערבי בראשית השלטון הבריטי), כתב הרב קוק למנחם אוסישקין שיש לשלוח מברק להסתדרות הציונית בלונדון שתתבע "ששום כח זר לא יגע" בכותל (כרך ד', אגרת אס).

באלול תרפ"ה (1925), ממוצא, כתב לו הרב קוק שאחדות השחיטה היא היסוד האמיץ של העדה, ונשמרה מימי החכם באשי ועד הרבנות הראשית. ביפו-תל אביב קמו אנשים שאין להם שום מגמה דתית להקים בית מטבחיים נפרד, והרב קוק ביקש פקודה רשמית שלא תהיה שחיטה מחוץ לשחיטה המאוחדת (כרך ד', אגרת אשמג).

האגרות

כרך ד', אגרת אס: תר"פ, אל מנחם אוסישקין: אחרי שיחה עם סטורס על הכותל המערבי.

"ע"פ הרושם שעשה עלי הדבור עם שטורס ועם המומחה הפקיד על העתיקות"

כרך ד', אגרת אשמג: בז' באלול תרפ"ה, ממוצא: בקשה לפקודה שלא תהיה שחיטה מחוץ לשחיטה המאוחדת.

"לכבוד הדרת מושל מחוז ירושלים, יפו סיר רונלד סטורס"

ראו גם

הגנרל לואי בולס, שאליו כתב הרב קוק על הכותל. (הגנרל בולס)

מנחם אוסישקין, שאליו כתב הרב קוק על השיחה. (מנחם אוסישקין)

נוסח האגרות – עם ביאור

2 האגרות שבהן נזכר סר רונלד סטורס, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אס

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (תר"פ) - ירושלים **נמען:** מנחם אוסישקין

אחרי שיחה עם סטורס ועם מומחה העתיקות, יש לשלוח מברק להסתדרות הציונית בלונדון שתתבע ישמום כח זר לא יגע' בכותל המערבי.

עיקרי הדברים

- מברק בעניין הכותל.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. ירושלים ת"ו[2]. יום לחדש תר"פ[3]

אדון נעלה מר מ. אושיסקין. ע"פ[4] הרושם שעשה עלי הדבור עם שטורס [רונלד סטורס, המושל הצבאי הבריטי של ירושלים] ועם המומחה הפקיד על העתיקות הנני רואה שחובתנו הקדושה היא לטלגרף להסתדרות הציונית בלונדון שהם יתבעו שמה את משפטנו ע"ד[5] הכותל המערבי. [על דבר התיקונים שעשו המוסלמים בכותל המערבי ללא תיאום] אם תהיה הדעפעשע [המברק] בשם כבודו, אם בשמי, או בשם שנינו, או בשם איזה אישיות הרצויה לכבודו באיזה אופן, הכל אחד. אבל כמדומה שאין אנחנו רשאים לדחות את הדרישה ששום כח זר לא יגע בכל הכותל הקדוש, והנני בזה מחכה תשובתך

1. ב"ה - ברוך השם
2. ת"ו - תבנה ותכונן
3. תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
4. ע"פ - על פי
5. ע"ד - על דבר

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אשמג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ז' אלול תרפ"ה - מוצא **נמען:** מושל מחוז ירושלים-יפו, סר רונלד סטורס

אחדות השחיטה היא היסוד האמיץ של העדה, ונשמרה מימי החכם באשי ועד הרבנות הראשית. ביפו-תל אביב קמו אנשים 'שאין להם שום מגמה דתית' להקים בית מטבחיים נפרד. הרב קוק מבקש פקודה רשמית שלא תהיה שחיטה מחוץ לשחיטה המאוחדת. בגלל בריאותו ישלח את בצלאל יפה והרב יוסף סופר לבאר.

עיקרי הדברים

- אחדות השחיטה ביפו.
- ניסיון פילוג.
- בקשת פקודה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. ירושלם ז' אלול, מוצא תרפ"ה[2].

לכבוד הדרת מושל מחוז ירושלים, יפו סיר רונלד סטורס. [רונלד סטורס, מושל מחוז ירושלים-יפו] אדוני הנעלה, הנני מתכבד בזה לבקש את כבוד מעלתו, להציל את היסוד החיוני של עדת ישראל ביפו-תל אביב, מידי אנשים מהרסים אשר קמו להשחיתה. יודע הוא כבודו הנעלה, שאחדות השחיטה, בין ביחש להכשרות הדתית, בין ביחש להנהלת ההוצאות וההכנסות שלה, הוא היסוד היותר אמיץ בבנין העדה היהודית, וכאשר נשמר עד כה החק האיתן הזה במשך התורקים ע"י[3] כח החכם בשי, [החכם באשי: הרב הראשי הספרדי בתקופה העות'מאנית, שהשלטון הכיר בו כנציג היהודים] ואחר כך כאשר עברו הזכיות של החכם בשי להרבנות הראשית לא"י[4], וסניפיה המקומיים ביחש לעניני הדת, ולהקהילות הרשמיות המאוחדות ביחש לעניני ההנהלה הכספית, נשמרה אחדות השחיטה ע"י המוסדות הכלליים הללו, [...] בזה האחוד העדתי, בין ברוח בין בחומר.

ועתה בעדת יפו-תל אביב, המצויינת כל כך באחדותה וסדריה הטובים, באו אנשים שאין להם שום מגמה דתית כלל, וחפצים הם לעשות משבר באחדות השחיטה, ולקבע להם בית מטבחיים שוחטים, ומכשירי פעולה דתית זו, נגד הסדר של הרבנות הראשית, המקומית של יפו-ת"א[5], ונגד ועד הקהילה, המסודר באיחודו, יואיל נא אדוני, אשר תמיד יעמד על המשמר, להגן על הצדק וטובת הכלל, להציל את העדות היהודיות בכל א"י[6] בכלל, וביפו ת"א בפרט, מההרס הנורא הזה, אשר ירצו להביא עליהן אנשים בלתי אחראים, וישלח נא מיד פקודה רשמית, לבל יהין שום איש לעשות לו שחיטה ביפו ת"א, חוץ מהשחיטה המאוחדת תחת השגחת הרבנות הראשית המקומית והנהלת ועד העדה המאוחד. בתקותי שדברי ימלא אדוני לאושר הדת והחברות של עמנו, הנני חותם ברגשי כבוד מאד אדירים. יואל נא כבודו, להשפיע על חוגי הממשלה, שישלחו מיד. נ.ב. מצד בריאותי אחר טרחים שונים באלו הימים בעניני הכלל שהוגיעוני, אינינו מרשה לי, כעת, להתיצב לפני אדוני הנעלה, לבאר לו את המצב ואת

הסכנה התרבותית והדתית, שהוד כבודו קרוי הוא להציל ממנה את היהדות הארצי ישראלית בכלל, ואת היהדות של יפו ת"א בפרט, ע"כ[7] הנני מוסר מכתבי זה ודברי אלה, למעלת כבוד יו"ר[8] ועד הקהילה היהודית ביפו האדון הנכבד מר בצלאל יפה, [בצלאל יפה, יו"ר ועד הקהילה היהודית ביפו] ולחבר הועד של הקהילה וחבר הועד הדתי שמה הרב יוסף סופר, [הרב יוסף סופר, מראשי הקהילה ביפו] והאנשים הציבוריים המצויינים הללו יבארו להדרת כבודו את כל פרטי המצב, הדורשים ביאור.

בכבוד רב, הנ"ל[9]

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. תרפ"ה - השנה תרפ"ה (1924/1925)
3. ע"י - על ידי
4. לא"י - לארץ ישראל
5. ת"א - תל אביב
6. א"י - ארץ ישראל
7. ע"כ - על כן
8. יו"ר - יושב ראש
9. הנ"ל - הנזכר לעיל